

1173

PROTOKÓŁ

w sprawie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie (Protokół OPRC-HNS),

przyjęty w Londynie dnia 15 marca 2000 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 30 listopada 1990 r. została przyjęta w Londynie Międzynarodowa konwencja o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie (Konwencja OPRC), a w dniu 15 marca 2000 r. także w Londynie został przyjęty Pro-

tokół w sprawie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami oraz współpracy w tym zakresie (Protokół OPRC-HNS), w następującym brzmieniu:

**PROTOKÓŁ W SPRAWIE GOTOWOŚCI DO ZWALCZANIA ZANIECZYSZCZEŃ
MORZA NIEBEZPIECZNYMI I SZKODLIWYMI SUBSTANCJAMI
ORAZ WSPÓŁPRACY W TYM ZAKRESIE, 2000 r.**

STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU,

BĘDĄC STRONAMI Międzynarodowej konwencji o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, sporządzonej w Londynie dnia 30 listopada 1990 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC rezolucję 10, dotyczącą rozszerzenia zakresu Międzynarodowej konwencji o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990 r., o substancje niebezpieczne i szkodliwe, przyjętą przez Konferencję w sprawie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz międzynarodowej współpracy w tym zakresie, 1990 r.,

UWZGLĘDNIAJĄC DALEJ, że wykonując rezolucję 10 Konferencji w sprawie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz międzynarodowej współpracy w tym zakresie, 1990 r., Międzynarodowa Organizacja Morska zintensyfikowała prace we współpracy ze wszystkimi zainteresowanymi międzynarodowymi organizacjami, dotyczące wszystkich aspektów związanych z gotowością, reagowaniem i współpracą w wypadkach zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi,

UWZGLĘDNIAJĄC zasadę „zanieczyszczający płaci” - jako ogólną zasadę międzynarodowego prawa o ochronie środowiska,

BĘDĄC ŚWIADOME rozwoju strategii, w zakresie włączenia środków ostrożności do polityki Międzynarodowej Organizacji Morskiej,

ŚWIADOME RÓWNIEŻ tego, że w przypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi natychmiastowa i efektywna akcja jest niezbędna dla zminimalizowania szkód, powstałych w wyniku tego typu wypadku,

UZGODNIŁY, co następuje:

ARTYKUŁ 1

Postanowienia ogólne

1. Strony zobowiązują się do podejmowania indywidualnie lub wspólnie wszelkich odpowiednich środków, zgodnie z postanowieniami niniejszego protokołu i jego załącznika, ażeby przygotować się i reagować na wypadek zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.
2. Załącznik do niniejszego protokołu stanowi integralną część protokołu; powołanie się na niniejszy protokół stanowi zarazem powołanie się na załącznik.
3. Protokołu niniejszego nie stosuje się do jakiegokolwiek okrętu wojennego, floty pomocniczej ani do innych statków stanowiących własność państwa lub eksploatowanych przez nie i używanych czasowo wyłącznie w rządowej służbie niehandlowej. Jednakże każda ze Stron zapewni przez podjęcie odpowiednich środków nieutrudniających operacji statkami lub zdolności operacyjnych statków stanowiących jej własność bądź przez nią eksploatowanych, że będą one postępować zgodnie z niniejszym protokołem, w takim zakresie, w jakim jest to słuszne i wykonalne.

ARTYKUŁ 2

Definicje

Dla celów niniejszego protokołu:

1. *Wypadek zanieczyszczenia niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami* (zwany dalej „wypadkiem zanieczyszczenia”) oznacza zdarzenie lub szereg zdarzeń o wspólnej genezie, włączając pożar lub wybuch, które powodują lub mogą powodować wyciek do morza, uwolnienie się lub emisję do atmosfery niebezpiecznych i szkodliwych substancji ze statku i które stwarzają lub mogą stwarzać zagrożenie dla środowiska morskiego lub wybrzeża albo dla interesów jednego lub więcej państw, i które wymagają działań ratunkowych lub innej natychmiastowej reakcji.

2. *Niebezpieczne i szkodliwe substancje* oznaczają wszystkie substancje inne niż olejowe, które wprowadzone do środowiska morskiego mogą stworzyć zagrożenie dla zdrowia ludzkiego, niebezpiecznie oddziaływać na organizmy żywe i życie morskie, niszczyć urządzenia lub wpływać na inne wykorzystanie morza.
3. *Porty morskie oraz urządzenia do przeładunku niebezpiecznych i szkodliwych substancji* oznaczają te porty lub urządzenia, w których dokonuje się załadunek lub wyładunek ze statków tego typu substancji.
4. *Organizacja* oznacza Międzynarodową Organizację Morską.
5. *Sekretarz Generalny* oznacza Sekretarza Generalnego Organizacji.
6. *Konwencja OPRC* oznacza Międzynarodową konwencję o gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza olejami oraz współpracy w tym zakresie, 1990 r.

ARTYKUŁ 3

Plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz raportowanie

1. Każda Strona będzie wymagała, aby statki uprawnione do podnoszenia jej bandery były wyposażone w plan zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi spowodowanym wypadkiem zanieczyszczenia, i będzie wymagała, aby kapitanowie lub inne osoby dowodzące takimi statkami stosowali się w wymaganym zakresie do procedur raportowania. Zarówno wymagania zawarte w planach, jak i procedury raportowania powinny być zgodne z odpowiednimi postanowieniami konwencji opracowanymi przez Organizację, które stały się obowiązujące dla tej Strony. Statkowe plany zabezpieczenia przed zagrożeniem zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi dla jednostek przybrzeżnych, włączając pływające urządzenia produkcyjne, magazynowe i przeładunkowe oraz pływające jednostki magazynowe, powinny być opracowane w ramach

krajowych przepisów lub systemów zarządzania środowiskiem w przedsiębiorstwie, do których nie stosuje się tego artykułu.

2. Każda Strona będzie wymagała, aby administracja lub odpowiedzialni za eksploatację portów morskich i urządzeń do przeładunku niebezpiecznych i szkodliwych substancji, pozostających pod jej jurysdykcją, posiadali, jeżeli Strona uzna to za właściwe, plany zabezpieczenia przed zagrożeniem powodowanym wypadkiem zanieczyszczenia morza lub podobne ustalenia na wypadek zanieczyszczenia morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami, które powinny być skoordynowane, jeżeli Strona uważa to za właściwe, z systemem krajowym, ustanowionym zgodnie z artykułem 4, i zatwierdzone zgodnie z procedurą ustanowioną przez właściwą administrację krajową.
3. Gdy odpowiednie organy Strony uzyskają informacje o wypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi lub szkodliwymi, powinny powiadomić inne państwa, których interesy mogą być zagrożone przez taki wypadek.

ARTYKUŁ 4

Krajowe i regionalne systemy gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza

1. Każda Strona ustanowi krajowy system szybkiego i skutecznego reagowania na zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi. System ten powinien obejmować co najmniej:
  - a) wyznaczenie:
    - (i) właściwego organu lub organów administracji krajowej odpowiedzialnych za gotowość do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz reagowanie na te zanieczyszczenia,
    - (ii) krajowego punktu operacyjnego lub punktów kontaktowych oraz
    - (iii) administracji, która zostanie upoważniona w imieniu państwa do podjęcia działań w zakresie wezwania pomocy lub do decydowania o udzieleniu pomocy na wniosek innych państw,
  - b) opracowanie krajowego planu gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza

substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, który stosownie do wytycznych opracowanych przez Organizację, powinien zapewnić pod względem organizacyjnym współpracę różnych zainteresowanych podmiotów, zarówno publicznych, jak i prywatnych.

2. Dodatkowo każda Strona ustali, w granicach swych możliwości, indywidualnie albo w drodze dwu- lub wielostronnych umów i stosownie do potrzeb współpracy z przemysłem stoczniovym i przemysłem zajmującym się niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami, administracją portową oraz innymi odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi:
  - a) minimalny zakres wyposażenia do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, rozmieszczonego stosownie do występującego zagrożenia, oraz instrukcje jego użycia,
  - b) program ćwiczeń dla organizacji zwalczania zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz szkolenie odpowiedniego personelu,
  - c) szczegółowe plany i środki łączności o parametrach umożliwiającym reagowanie na wypadek zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, które powinny być stale dostępne do użycia, oraz
  - d) mechanizm lub procedurę postępowania, które umożliwią koordynację akcji i zwalczania wypadku zanieczyszczenia morza, a w razie potrzeby mobilizację niezbędnych zasobów sił i środków.
3. Każda ze Stron zapewni dopływ bieżących informacji do Organizacji, bezpośrednio albo poprzez odpowiednie organizacje lub umowy regionalne, dotyczących:
  - a) lokalizacji siedzib, szczegółów dotyczących posiadanych środków łączności, oraz, gdy jest to możliwe, zakresów odpowiedzialności administracji i jednostek organizacyjnych wymienionych w ustępie 1 litera a,

- b) planowanego wyposażenia w sprzęt do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz współpracujących ekspertów posiadających specjalistyczną wiedzę w dziedzinie zwalczania tych zanieczyszczeń i ratownictwa morskiego, które mogą być udostępniane innym państwom na ich wniosek, oraz
- c) krajowego planu zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 5

Współpraca międzynarodowa w zakresie zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi

1. Strony uzgadniają, że stosownie do swoich możliwości i posiadanych zasobów będą, na wniosek Strony dotkniętej wypadkiem zanieczyszczenia lub mogącej być nim dotkniętej, współpracowały i udostępniały usługi w zakresie doradztwa, wsparcia technicznego i sprzętu dla podjęcia akcji na wypadek zanieczyszczenia morza, jeżeli rozmiar takiego wypadku to uzasadnia. Finansowanie kosztów pomocy następuje zgodnie z postanowieniami zawartymi w załączniku do niniejszego protokołu.
2. Strona, która zwróciła się o pomoc, może prosić Organizację o pomoc w identyfikacji źródeł tymczasowego finansowania kosztów wymienionych w ustępie 1.
3. Zgodnie z przyjętymi umowami międzynarodowymi każda Strona podejmie niezbędne prawne i administracyjne środki w celu ułatwienia:
  - a) przybycia i wykorzystania na jej terytorium oraz odprawy z jej terytorium statków morskich i powietrznych oraz innych środków transportu, zaangażowanych do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami

niebezpiecznymi i szkodliwymi lub transportu ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu potrzebnego dla zwalczania takiego wypadku oraz

b) szybkiego wjazdu, przejazdu i wyjazdu z terytorium transportów ludzi, ładunków, materiałów i sprzętu, o których mowa w literze a.

ARTYKUŁ 6

Badania i rozwój

1. Strony godzą się współpracować bezpośrednio lub, w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne, w zakresie propagowania i wymiany wyników programów badawczych i rozwojowych dotyczących poprawy środowiska morskiego, w oparciu o współczesny stan wiedzy i przygotowania do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, włączając technologie i techniki wykrywania, ograniczania, zbierania, rozpraszania, oczyszczania oraz inne sposoby minimalizowania lub łagodzenia skutków tych wypadków zanieczyszczeń, a także rewaloryzacji środowiska morskiego.
2. Ponadto Strony zobowiązują się ustanowić bezpośrednio lub, w miarę potrzeby, poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne niezbędną współpracę pomiędzy instytucjami badawczymi tych Stron.
3. Strony godzą się współpracować bezpośrednio lub poprzez Organizację albo odpowiednie organizacje i umowy regionalne w celu propagowania, w miarę potrzeby, organizowanych regularnie na odpowiednie tematy międzynarodowych sympozjów, włączając w to postęp technologiczny w wyposażaniu i technikach zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.
4. Strony godzą się współpracować w ramach Organizacji lub innych właściwych organizacji międzynarodowych nad doskonaleniem standardów kompatybilnych

wyposażzeń technicznych i technik zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi .

ARTYKUŁ 7

Współpraca techniczna

1. Strony podejmują starania w zależności od potrzeby, aby zapewnić pomoc, bezpośrednio albo poprzez Organizację lub inne organizacje międzynarodowe, dotyczącą gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi, tym Stronom, które zwrócą się o pomoc techniczną w zakresie:
  - a) szkolenia personelu,
  - b) zapewnienia dostępu do wyposażzeń technicznych, odpowiednich technologii i innych urządzeń,
  - c) udostępnienia innych środków i przedsięwzięć w celu przygotowania się i do akcji na wypadki zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi oraz
  - d) inicjowania wspólnych programów badawczych i rozwojowych.
2. Strony podejmą aktywną współpracę, z uwzględnieniem zastrzeżeń ich krajowego prawa, przepisów i polityki ekonomicznej, w transferze technologii dotyczących gotowości i zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 8

Popieranie dwustronnej i wielostronnej współpracy w sprawach gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi

Strony podejmą kroki, aby zawrzeć dwu- lub wielostronne porozumienia

w zakresie gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi. Kopie takich porozumień będą przekazywane Organizacji, która udostępni te porozumienia Stronom na ich wniosek.

ARTYKUŁ 9

Stosunek do innych konwencji i porozumień międzynarodowych

Żadne z postanowień niniejszego protokołu nie będzie interpretowane jako zmieniające prawa lub zobowiązania którejkolwiek Strony, wynikające z innych konwencji i międzynarodowych porozumień.

ARTYKUŁ 10

Ustalenia instytucjonalne

1. Strony wyznaczają Organizację zgodnie z umową i dostępnymi odpowiednimi środkami do prowadzenia działalności mającej na celu zapewnienie następujących funkcji i działań w zakresie:
  - a) usług informacyjnych dotyczących:
    - (i) otrzymywania, zbierania i rozpowszechniania na wniosek Strony informacji przez nie dostarczanych i odpowiednich informacji uzyskiwanych z innych źródeł oraz
    - (ii) udzielania pomocy przy określaniu źródeł tymczasowego finansowania kosztów,
  - b) szkolenia i kształcenia dotyczącego:
    - (i) pomocy w ćwiczeniu zwalczania zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi,
    - (ii) pomocy w organizacji międzynarodowych sympozjów,
  - c) usług technicznych dotyczących:
    - (i) ułatwiania współpracy w zakresie badań i rozwoju technicznego,
    - (ii) zapewnienia doradztwa państwom ustanawiającym krajowe lub regio-

nalne zdolności do reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza niebezpiecznymi i szkodliwymi substancjami,

- (iii) analizowania dostarczanych przez Strony informacji oraz istotnych informacji uzyskanych z innych źródeł, a także świadczenia państwom doradztwa lub udzielania informacji,

d) pomocy technicznej dotyczącej:

- (i) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej państwom ustanawiającym krajowe lub regionalne zdolności do reagowania i gotowości do zwalczania zanieczyszczeń morza oraz
- (ii) ułatwień prawnych dla udzielania pomocy technicznej i doradztwa na wniosek państw dotkniętych poważnymi wypadkami zanieczyszczenia morza.

2. Wykonując czynności wymienione w niniejszym artykule, Organizacja będzie dążyć indywidualnie lub poprzez porozumienia regionalne do wzmocnienia zdolności państw do zwalczania wypadków zanieczyszczeń morza, korzystając z doświadczeń państw, porozumień regionalnych i przemysłowych, zwracając szczególną uwagę na potrzeby rozwijających się krajów.
3. Postanowienia tego artykułu będą wprowadzane w życie zgodnie z programem, który będzie doskonalony i poddawany przez Organizację stałemu przeglądowi.

ARTYKUŁ 11

Ocena protokołu

Strony będą przeprowadzać w ramach Organizacji oceny efektywności funkcjonowania protokołu w świetle jego założeń, zwłaszcza w odniesieniu do zasad leżących u podstaw pomocy i współpracy w zwalczaniu zanieczyszczeń morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi.

ARTYKUŁ 12

Poprawki

1. Niniejszy protokół może być zmieniony w jakimkolwiek trybie określonym w poniższym ustępie.
2. Przyjęcie poprawki przez Organizację:
  - a) każda poprawka zaproponowana przez Stronę protokołu powinna być przedstawiona Organizacji i przesłana przez jej Sekretarza Generalnego wszystkim członkom Organizacji oraz wszystkim Stronom co najmniej na sześć miesięcy przed jej rozpatrzeniem,
  - b) każda zaproponowana poprawka i rozesłana w sposób określony wyżej zostanie przedstawiona do rozpatrzenia Komitetowi Ochrony Środowiska Morskiego – Organizacji,
  - c) Strony protokołu, niezależnie od tego, czy są czy też nie są członkami Organizacji, mają prawo uczestniczyć w pracach Komitetu Ochrony Środowiska Morskiego,
  - d) poprawki zostaną uchwalone większością dwóch trzecich głosów, wyłącznie Stron protokołu obecnych i biorących udział w głosowaniu,
  - e) jeżeli poprawki zostaną przyjęte zgodnie z literą d, to powinny być one podane do wiadomości przez Sekretarza Generalnego wszystkim Stronom protokołu w celu ich przyjęcia,
  - f) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do protokołu będzie uważana za przyjętą w dniu, w którym dwie trzecie Stron powiadomi Sekretarza Generalnego o jej przyjęciu,

- (ii) poprawka do uzupełnienia będzie uważana za przyjętą po upływie okresu wyznaczonego przez Komitet Ochrony Środowiska Morskiego w czasie jej uchwalenia, zgodnie z literą d - z tym że okres ten nie może być krótszy niż dziesięć miesięcy, chyba że w tym okresie zgłosi sprzeciw Sekretarzowi Generalnemu co najmniej jedna trzecia Stron,
- g) (i) poprawka do artykułu lub załącznika do protokołu przyjęta zgodnie z literą f podpunkt (i) wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą przez Strony, które notyfikowały Sekretarza Generalnego o jej przyjęciu,
- (ii) poprawka do uzupełnienia przyjęta zgodnie z literą f podpunkt (ii) wejdzie w życie w sześć miesięcy od dnia, w którym uważa się ją za przyjętą, w odniesieniu do wszystkich Stron z wyjątkiem tych, które przed tą datą zgłosiły wobec tej poprawki sprzeciw. Każda Strona może w dowolnym czasie wycofać wcześniej zgłoszony sprzeciw w tym przedmiocie poprzez notyfikację Sekretarzowi Generalnemu.

3. Przyjęcie poprawki przez konferencję:

- a) na wniosek Strony, poparty przez co najmniej jedną trzecią Stron, Sekretarz Generalny zwoła konferencję Stron protokołu w celu rozpatrzenia poprawek do protokołu,
- b) poprawkę przyjętą przez taką konferencję większością dwóch trzecich Stron protokołu obecnych i biorących udział w głosowaniu Sekretarz Generalny podaje do wiadomości Stronom w celu jej przyjęcia,
- c) o ile konferencja nie postanowi inaczej, poprawka będzie uważana za przyjętą i wejdzie w życie zgodnie z procedurą określoną w ustępie 2 litera f i g.

4. Przyjęcie i wejście w życie poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia podlegać będzie procedurze mającej zastosowanie do poprawki do załącznika.
5. Każda Strona, która:
  - a) nie przyjęła poprawki do artykułu lub załącznika zgodnie z ustępem 2 litera f podpunkt (i) lub
  - b) nie przyjęła poprawki stanowiącej dodatek do załącznika lub uzupełnienia zgodnie z ustępem 4 lub
  - c) zgłosiła sprzeciw do poprawki uzupełnienia zgodnie z ustępem 2 litera f podpunkt (ii)będzie traktowana jako niebędąca Stroną jedynie w odniesieniu do stosowania tej poprawki. Taki tryb postępowania będzie stosowany do chwili złożenia notyfikacji o przyjęciu poprawki zgodnie z ustępem 2 litera f podpunkt (i) lub wycofania sprzeciwu zgodnie z ustępem 2 litera g podpunkt (ii).
6. Sekretarz Generalny informuje wszystkie Strony o jakiegokolwiek poprawce, która wejdzie w życie zgodnie z niniejszym artykułem, oraz o dacie jej wejścia w życie.
7. Każda notyfikacja o przyjęciu, sprzeciwie lub wycofaniu sprzeciwu do poprawki według niniejszego artykułu powinna być przekazana pisemnie Sekretarzowi Generalnemu, który poinformuje Strony o notyfikacji i dacie jej otrzymania.
8. Uzupełnienie do protokołu będzie zawierać jedynie postanowienia o charakterze technicznym.

ARTYKUŁ 13

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie i przystąpienie

1. Niniejszy protokół będzie otwarty do podpisu w siedzibie Organizacji od dnia 15 marca 2000 roku do dnia 14 marca 2001 roku, a następnie otwarty do przystąpienia. Każde państwo będące Stroną Konwencji OPRC może stać się Stroną niniejszego protokołu przez:

- a) podpisanie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia albo
  - b) podpisanie z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, po którym nastąpi ratyfikacja, przyjęcie lub zatwierdzenie, albo
  - c) przystąpienie.
2. Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie następuje poprzez złożenie w tym celu odpowiedniego dokumentu Sekretarzowi Generalnemu.

ARTYKUŁ 14

Państwa posiadające więcej niż jeden system prawny

1. Jeśli państwo będące Stroną Konwencji OPRC składa się z dwóch lub więcej jednostek terytorialnych, w których są odpowiednio stosowane różne systemy prawne odnoszące się do spraw objętych tym protokołem, to może ono w trakcie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia zadeklarować, że ten protokół będzie obejmował wszystkie jednostki terytorialne lub tylko jedną względnie więcej, w których będzie obowiązywać Konwencja OPRC, i że deklaracja ta może zostać zmieniona poprzez złożenie innej deklaracji w każdym czasie.
2. Każda taka deklaracja będzie notyfikowana depozytariuszowi na piśmie, wyraźnie wyszczególniającym jednostkę lub jednostki terytorialne, w których protokół będzie miał zastosowanie. W przypadku modyfikacji należy w deklaracji wyraźnie wyszczególnić jednostkę lub jednostki terytorialne, w których protokół będzie miał dalej zastosowanie, i datę, od kiedy zmiana ta wejdzie w życie.

ARTYKUŁ 15

Wejście w życie

1. Niniejszy protokół wejdzie w życie po upływie dwunastu miesięcy od daty,

w której co najmniej piętnaście państw albo podpisze protokół bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia, albo złoży odpowiednie dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, zgodnie z artykułem 13.

2. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego protokołu po spełnieniu warunków wymaganych do jego wejścia w życie lecz przed datą jego wejścia w życie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie nabierają mocy w dniu wejścia w życie niniejszego protokołu albo w trzy miesiące po złożeniu dokumentu, zależnie od tego, która z tych dat jest późniejsza.
3. W stosunku do państw, które złożyły dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia po dacie wejścia w życie niniejszego protokołu, stanie się on obowiązujący w trzy miesiące po złożeniu takiego dokumentu.
4. Każdy złożony dokument ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszego protokołu po dacie, w której poprawka do protokołu będzie uważana za przyjętą na podstawie artykułu 12, będzie odnosił się do niniejszego protokołu wraz z tą poprawką.

ARTYKUŁ 16

Wypowiedzenie

1. Niniejszy protokół może być wypowiedziany przez każdą Stronę w każdym czasie po upływie pięciu lat od daty wejścia jego w życie w stosunku do tej Strony.
2. Wypowiedzenie powinno być dokonane w formie pisemnej notyfikacji Sekretarzowi Generalnemu.
3. Wypowiedzenie nabierze mocy po upływie dwunastu miesięcy od daty otrzymania przez Sekretarza Generalnego notyfikacji o wypowiedzeniu albo po upływie dłuższego okresu wskazanego w tej notyfikacji.

4. Strona wypowiedająca Konwencję OPRC automatycznie wypowiada również protokół.

ARTYKUŁ 17

Depozytariusz

1. Niniejszy Protokół zostanie złożony do depozytu Sekretarzowi Generalnemu.
2. Sekretarz Generalny:
  - a) poinformuje wszystkie państwa, które podpisały niniejszy protokół lub przystąpiły do niego, o:
    - (i) każdym nowym podpisaniu lub złożeniu dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia wraz z datą jego złożenia,
    - (ii) każdej deklaracji sporządzonej zgodnie z artykułem 14,
    - (iii) dacie wejścia w życie niniejszego protokołu oraz
    - (iv) depozycie każdego dokumentu wypowiedzenia niniejszego protokołu, dacie jego otrzymania oraz dacie, od której wypowiedzenie nabiera mocy;
  - b) przekaze uwierzytelnione odpisy niniejszego protokołu rządowi wszystkich państw, które go podpisały lub do niego przystąpiły.
3. Z chwilą wejścia w życie niniejszego protokołu depozytariusz przekaze Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych jego uwierzytelniony odpis w celu zarejestrowania i ogłoszenia, zgodnie z artykułem 102 Karty Narodów Zjednoczonych.

ARTYKUŁ 18

Języki

Niniejszy protokół został sporządzony w jednym egzemplarzu w języku angielskim, arabskim, chińskim, francuskim, hiszpańskim i rosyjskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny.

NA DOWÓD POWYŻSZEGO niżej podpisani, należycie upoważnieni przez swoje rządy, podpisali niniejszy protokół.

SPORZĄDZONO w Londynie, dnia piętnastego marca dwutysięcznego roku.

ZAŁĄCZNIK

ZWROT KOSZTÓW POMOCY

1.

a) O ile przed wystąpieniem wypadku zanieczyszczenia morza substancjami niebezpiecznymi i szkodliwymi nie zostało zawarte dwustronne lub wielostronne porozumienie dotyczące ustaleń finansowych w odniesieniu do działań Stron w zakresie usuwania określonych przypadków takiego zanieczyszczenia, Strony ponoszą koszty swych działań związanych z zanieczyszczeniem zgodnie z podpunktem (i) lub podpunktem (ii),

(i) Jeżeli akcja została podjęta przez jedną Stronę na wyraźny wniosek drugiej Strony, Strona występująca o pomoc zwraca Stronie udzielającej pomocy koszty przeprowadzonej przez nią akcji. Strona występująca o pomoc może w każdej chwili cofnąć swój wniosek, ale w takim przypadku zobowiązana jest do zwrotu kosztów, które Strona udzielająca pomocy poniosła lub które wynikają z podjętych przez nią zobowiązań związanych z realizacją udzielenia pomocy,

(ii) Jeżeli akcja została podjęta przez Stronę z własnej inicjatywy, Strona ta ponosi koszty swej akcji;

b) Zasady podane pod literą a będą miały zastosowanie, o ile zainteresowane Strony nie uzgodnią inaczej w każdym indywidualnym przypadku.

2. Dopóki w zakresie zwrotu kosztów Strony nie uzgodnią inaczej, koszty akcji podjętej przez Stronę na wniosek innej Strony zostaną rzetelnie skalkulowane zgodnie z prawem i aktualną praktyką Strony udzielającej pomocy.

3. Strona zwracająca się o pomoc i Strona udzielająca pomocy będą, w miarę potrzeby, współpracować w przeprowadzeniu każdej akcji, stosownie do roszczenia odszkodowawczego. W tym celu wezmą pod uwagę istniejące reżimy

prawne. Gdy dla akcji w taki sposób zakończonej nie ma możliwości uzyskania pełnego zwrotu poniesionych kosztów akcji pomocy, Strona zwracająca się o pomoc może prosić Stronę, która ją udzieliła, o zrzeczenie się zwrotu części kosztów przewyższających kwoty już otrzymane lub o zredukowanie kosztów obliczonych zgodnie z ustępem 2. Może ona również prosić o odroczenie terminu zwrotu tych kosztów. Przy rozpatrywaniu takiej prośby Strony udzielające pomocy powinny rozważyć w sposób należyty potrzeby krajów rozwijających się.

4. Postanowienia niniejszego protokołu nie będą interpretowane jako naruszające w jakikolwiek sposób prawa Stron do uzyskania od osób trzecich zwrotu kosztów akcji dotyczących zanieczyszczenia lub groźby zanieczyszczenia, które wynikają z innych mających zastosowanie postanowień i zasad prawa krajowego oraz międzynarodowego.

**PROTOCOL ON PREPAREDNESS, RESPONSE AND CO-OPERATION
TO POLLUTION INCIDENTS BY HAZARDOUS
AND NOXIOUS SUBSTANCES**

THE PARTIES TO THE PRESENT PROTOCOL,

BEING PARTIES to the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation, done at London on 30 November 1990,

TAKING INTO ACCOUNT Resolution 10, on the expansion of the scope of the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation 1990, to include hazardous and noxious substances, adopted by the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990,

FURTHER TAKING INTO ACCOUNT that pursuant to Resolution 10 of the Conference on International Co-operation on Oil Pollution Preparedness and Response 1990, the International Maritime Organization has intensified its work, in collaboration with all interested international organizations, on all aspects of preparedness, response and co-operation to pollution incidents by hazardous and noxious substances,

TAKING ACCOUNT of the "polluter pays" principle as a general principle of international environmental law,

BEING MINDFUL of the development of a strategy for incorporating the precautionary approach in the policies of the International Maritime Organization,

MINDFUL ALSO that, in the event of a pollution incident by hazardous and noxious substances, prompt and effective action is essential in order to minimize the damage which may result from such an incident,

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

General provisions

- (1) Parties undertake, individually or jointly, to take all appropriate measures in accordance with the provisions of this Protocol and the Annex thereto to prepare for and respond to a pollution incident by hazardous and noxious substances.
- (2) The Annex to this Protocol shall constitute an integral part of this Protocol and a reference to this Protocol constitutes at the same time a reference to the Annex.

(3) This Protocol shall not apply to any warship, naval auxiliary or other ship owned or operated by a State and used, for the time being, only on government non-commercial service. However, each Party shall ensure by the adoption of appropriate measures not impairing the operations or operational capabilities of such ships owned or operated by it, that such ships act in a manner consistent, so far as is reasonable and practicable, with this Protocol.

ARTICLE 2

Definitions

For the purposes of this Protocol:

- (1) *Pollution incident by hazardous and noxious substances* (hereinafter referred to as "pollution incident") means any occurrence or series of occurrences having the same origin, including fire or explosion, which results or may result in a discharge, release or emission of hazardous and noxious substances and which poses or may pose a threat to the marine environment, or to the coastline or related interests of one or more States, and which requires emergency action or immediate response.
- (2) *Hazardous and noxious substances* means any substance other than oil which, if introduced into the marine environment is likely to create hazards to human health, to harm living resources and marine life, to damage amenities or to interfere with other legitimate uses of the sea.
- (3) *Sea ports and hazardous and noxious substances handling facilities* means those ports or facilities where such substances are loaded into or unloaded from ships.
- (4) *Organization* means the International Maritime Organization.
- (5) *Secretary-General* means the Secretary-General of the Organization.
- (6) *OPRC Convention* means the International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-operation, 1990.

ARTICLE 3

Emergency plans and reporting

- (1) Each Party shall require that ships entitled to fly its flag have on-board a pollution incident emergency plan and shall require masters or other persons having charge of such ships to follow reporting procedures to the extent required. Both planning requirements and reporting procedures shall be in accordance with applicable provisions of the conventions developed within the Organization which have entered into force for that Party. On-board pollution incident emergency plans for offshore units, including Floating Production, Storage and Offloading Facilities and Floating Storage Units, should be dealt with under national provisions and/or company environmental management systems, and are excluded from the application of this article.
- (2) Each Party shall require that authorities or operators in charge of sea ports and hazardous and noxious substances handling facilities under its jurisdiction as it deems appropriate have pollution incident emergency plans or similar arrangements for hazardous and noxious substances that it deems appropriate which are co-ordinated with the national system established in accordance with article 4 and approved in accordance with procedures established by the competent national authority.

(3) When the appropriate authorities of a Party learn of a pollution incident, they shall notify other States whose interests are likely to be affected by such incident.

ARTICLE 4

National and regional systems for preparedness and response

(1) Each Party shall establish a national system for responding promptly and effectively to pollution incidents. This system shall include as a minimum:

- (a) the designation of:
  - (i) the competent national authority or authorities with responsibility for preparedness for and response to pollution incidents;
  - (ii) the national operational contact point or points; and
  - (iii) an authority which is entitled to act on behalf of the State to request assistance or to decide to render the assistance requested;
- (b) a national contingency plan for preparedness and response which includes the organizational relationship of the various bodies involved, whether public or private, taking into account guidelines developed by the Organization.

(2) In addition, each Party within its capabilities either individually or through bilateral or multilateral co-operation and, as appropriate, in co-operation with the shipping industries and industries dealing with hazardous and noxious substances, port authorities and other relevant entities, shall establish:

- (a) a minimum level of pre-positioned equipment for responding to pollution incidents commensurate with the risk involved, and programmes for its use;
- (b) a programme of exercises for pollution incident response organizations and training of relevant personnel;
- (c) detailed plans and communication capabilities for responding to a pollution incident. Such capabilities should be continuously available; and
- (d) a mechanism or arrangement to co-ordinate the response to a pollution incident with, if appropriate, the capabilities to mobilize the necessary resources.

(3) Each Party shall ensure that current information is provided to the Organization, directly or through the relevant regional organization or arrangements, concerning:

- (a) the location, telecommunication data and, if applicable, areas of responsibility of authorities and entities referred to in paragraph (1)(a);
- (b) information on pollution response equipment and expertise in disciplines related to pollution incident response and marine salvage which may be made available to other States, upon request; and
- (c) its national contingency plan.

ARTICLE 5*International co-operation in pollution response*

- (1) Parties agree that, subject to their capabilities and the availability of relevant resources, they will co-operate and provide advisory services, technical support and equipment for the purpose of responding to a pollution incident, when the severity of the incident so justifies, upon the request of any Party affected or likely to be affected. The financing of the costs for such assistance shall be based on the provisions set out in the Annex to this Protocol.
- (2) A Party which has requested assistance may ask the Organization to assist in identifying sources of provisional financing of the costs referred to in paragraph (1).
- (3) In accordance with applicable international agreements, each Party shall take necessary legal or administrative measures to facilitate:
  - (a) the arrival and utilization in and departure from its territory of ships, aircraft and other modes of transport engaged in responding to a pollution incident or transporting personnel, cargoes, materials and equipment required to deal with such an incident; and
  - (b) the expeditious movement into, through, and out of its territory of personnel, cargoes, materials and equipment referred to in subparagraph (a).

ARTICLE 6*Research and development*

- (1) Parties agree to co-operate directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements in the promotion and exchange of results of research and development programmes relating to the enhancement of the state-of-the-art of preparedness for and response to pollution incidents, including technologies and techniques for surveillance, containment, recovery, dispersion, clean-up and otherwise minimizing or mitigating the effects of pollution incidents, and for restoration.
- (2) To this end, Parties undertake to establish directly or, as appropriate, through the Organization or relevant regional organizations or arrangements, the necessary links between Parties' research institutions.
- (3) Parties agree to co-operate directly or through the Organization or relevant regional organizations or arrangements to promote, as appropriate, the holding on a regular basis of international symposia on relevant subjects, including technological advances in techniques and equipment for responding to pollution incidents.
- (4) Parties agree to encourage, through the Organization or other competent international organizations, the development of standards for compatible hazardous and noxious substances pollution combating techniques and equipment.

ARTICLE 7*Technical co-operation*

(1) Parties undertake directly or through the Organization and other international bodies, as appropriate, in respect of preparedness for and response to pollution incidents, to provide support for those Parties which request technical assistance:

- (a) to train personnel;
- (b) to ensure the availability of relevant technology, equipment and facilities;
- (c) to facilitate other measures and arrangements to prepare for and respond to pollution incidents; and
- (d) to initiate joint research and development programmes.

(2) Parties undertake to co-operate actively, subject to their national laws, regulations and policies, in the transfer of technology in respect of preparedness for and response to pollution incidents.

ARTICLE 8*Promotion of bilateral and multilateral co-operation in preparedness and response*

Parties shall endeavour to conclude bilateral or multilateral agreements for preparedness for and response to pollution incidents. Copies of such agreements shall be communicated to the Organization which should make them available on request to the Parties.

ARTICLE 9*Relation to other conventions and other agreements*

Nothing in this Protocol shall be construed as altering the rights or obligations of any Party under any other convention or international agreement.

ARTICLE 10*Institutional arrangements*

(1) Parties designate the Organization, subject to its agreement and the availability of adequate resources to sustain the activity, to perform the following functions and activities:

- (a) information services:
  - (i) to receive, collate and disseminate on request the information provided by Parties and relevant information provided by other sources; and
  - (ii) to provide assistance in identifying sources of provisional financing of costs;

- (b) education and training:
  - (i) to promote training in the field of preparedness for and response to pollution incidents; and
  - (ii) to promote the holding of international symposia;
- (c) technical services:
  - (i) to facilitate co-operation in research and development;
  - (ii) to provide advice to States establishing national or regional response capabilities; and
  - (iii) to analyse the information provided by Parties and relevant information provided by other sources and provide advice or information to States;
- (d) technical assistance:
  - (i) to facilitate the provision of technical assistance to States establishing national or regional response capabilities; and
  - (ii) to facilitate the provision of technical assistance and advice, upon the request of States faced with major pollution incidents.

(2) In carrying out the activities specified in this article, the Organization shall endeavour to strengthen the ability of States individually or through regional arrangements to prepare for and combat pollution incidents, drawing upon the experience of States, regional agreements and industry arrangements and paying particular attention to the needs of developing countries.

(3) The provisions of this article shall be implemented in accordance with a programme developed and kept under review by the Organization.

ARTICLE 11

Evaluation of the Protocol

Parties shall evaluate within the Organization the effectiveness of the Protocol in the light of its objectives, particularly with respect to the principles underlying co-operation and assistance.

ARTICLE 12

Amendments

- (1) This Protocol may be amended by one of the procedures specified in the following paragraphs.
- (2) Amendment after consideration by the Organization:
  - (a) Any amendment proposed by a Party to the Protocol shall be submitted to the Organization and circulated by the Secretary-General to all Members of the Organization and all Parties at least six months prior to its consideration.

- (b) Any amendment proposed and circulated as above shall be submitted to the Marine Environment Protection Committee of the Organization for consideration.
  - (c) Parties to the Protocol, whether or not Members of the Organization, shall be entitled to participate in the proceedings of the Marine Environment Protection Committee.
  - (d) Amendments shall be adopted by a two thirds majority of only the Parties to the Protocol present and voting.
  - (e) If adopted in accordance with subparagraph (d), amendments shall be communicated by the Secretary-General to all Parties to the Protocol for acceptance.
  - (f)
    - (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol shall be deemed to have been accepted on the date on which two thirds of the Parties have notified the Secretary-General that they have accepted it.
    - (ii) An amendment to an appendix shall be deemed to have been accepted at the end of a period to be determined by the Marine Environment Protection Committee at the time of its adoption, in accordance with subparagraph (d), which period shall not be less than ten months, unless within that period an objection is communicated to the Secretary-General by not less than one third of the Parties.
  - (g)
    - (i) An amendment to an article or the Annex of the Protocol accepted in conformity with subparagraph (f)(i) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to the Parties which have notified the Secretary-General that they have accepted it.
    - (ii) An amendment to an appendix accepted in conformity with subparagraph (f)(ii) shall enter into force six months after the date on which it is deemed to have been accepted with respect to all Parties with the exception of those which, before that date, have objected to it. A Party may at any time withdraw a previously communicated objection by submitting a notification to that effect to the Secretary-General.
- (3) Amendment by a Conference:
- (a) Upon the request of a Party, concurred with by at least one third of the Parties, the Secretary-General shall convene a Conference of Parties to the Protocol to consider amendments to the Protocol.
  - (b) An amendment adopted by such a Conference by a two thirds majority of those Parties present and voting shall be communicated by the Secretary-General to all Parties for their acceptance.
  - (c) Unless the Conference decides otherwise, the amendment shall be deemed to have been accepted and shall enter into force in accordance with the procedures specified in paragraph (2)(f) and (g).

(4) The adoption and entry into force of an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix shall be subject to the procedure applicable to an amendment to the Annex.

(5) Any Party which:

(a) has not accepted an amendment to an article or the Annex under paragraph (2)(f)(i); or

(b) has not accepted an amendment constituting an addition of an Annex or an appendix under paragraph (4); or

(c) has communicated an objection to an amendment to an appendix under paragraph (2)(f)(ii)

shall be treated as a non-Party only for the purpose of the application of such amendment. Such treatment shall terminate upon the submission of a notification of acceptance under paragraph (2)(f)(i) or withdrawal of the objection under paragraph (2)(g)(ii).

(6) The Secretary-General shall inform all Parties of any amendment which enters into force under this article, together with the date on which the amendment enters into force.

(7) Any notification of acceptance of, objection to, or withdrawal of objection to, an amendment under this article shall be communicated in writing to the Secretary-General who shall inform Parties of such notification and the date of its receipt.

(8) An appendix to the Protocol shall contain only provisions of a technical nature.

ARTICLE 13

Signature, ratification, acceptance, approval and accession

(1) This Protocol shall remain open for signature at the Headquarters of the Organization from 15 March 2000 until 14 March 2001 and shall thereafter remain open for accession. Any State party to the OPRC Convention may become Party to this Protocol by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

(2) Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

ARTICLE 14

States with more than one system of law

(1) If a State party to the OPRC Convention comprises two or more territorial units in which different systems of law are applicable in relation to matters dealt with in this Protocol, it may at the time of signature, ratification, acceptance, approval or accession declare that this Protocol shall extend to all its territorial units or only to one or more of them to which the application of the OPRC

Convention has been extended, and may modify this declaration by submitting another declaration at any time.

(2) Any such declarations shall be notified to the dispositive in writing and shall state expressly the territorial unit or units to which the Protocol applies. In the case of modification the declaration shall state expressly the territorial unit or units to which the application of the Protocol shall be further extended and the date on which such extension takes effect.

ARTICLE 15

Entry into force

(1) This Protocol shall enter into force twelve months after the date on which not less than fifteen States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval or have deposited the requisite instruments of ratification, acceptance, approval or accession in accordance with article 13.

(2) For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the requirements for entry into force thereof have been met but prior to the date of entry into force, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect on the date of entry into force of this Protocol or three months after the date of deposit of the instrument, whichever is the later date.

(3) For States which have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession after the date on which this Protocol entered into force, this Protocol shall become effective three months after the date of deposit of the instrument.

(4) After the date on which an amendment to this Protocol is deemed to have been accepted under article 12, any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited shall apply to this Protocol as amended.

ARTICLE 16

Denunciation

(1) This Protocol may be denounced by any Party at any time after the expiry of five years from the date on which this Protocol enters into force for that Party.

(2) Denunciation shall be effected by notification in writing to the Secretary-General.

(3) A denunciation shall take effect twelve months after receipt of the notification of denunciation by the Secretary-General or after the expiry of any longer period which may be indicated in the notification.

(4) A Party denouncing the OPRC Convention also automatically denounces the Protocol.

ARTICLE 17*Depositary*

- (1) This Protocol shall be deposited with the Secretary-General.
- (2) The Secretary-General shall:
  - (a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto of:
    - (i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession, together with the date thereof;
    - (ii) any declaration made under article 14;
    - (iii) the date of entry into force of this Protocol; and
    - (iv) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it was received and the date on which the denunciation takes effect;
  - (b) transmit certified true copies of this Protocol to the Governments of all States which have signed this Protocol or acceded thereto.
- (3) As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

ARTICLE 18*Languages*

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

DONE AT London this fifteenth day of March two thousand.

ANNEX

REIMBURSEMENT OF COSTS OF ASSISTANCE

- (1) (a) Unless an agreement concerning the financial arrangements governing actions of Parties to deal with pollution incidents has been concluded on a bilateral or multilateral basis prior to the pollution incident, Parties shall bear the costs of their respective actions in dealing with pollution in accordance with subparagraph (i) or subparagraph (ii).
- (i) If the action was taken by one Party at the express request of another Party, the requesting Party shall reimburse to the assisting Party the costs of its action. The requesting Party may cancel its request at any time, but in that case it shall bear the costs already incurred or committed by the assisting Party.
  - (ii) If the action was taken by a Party on its own initiative, this Party shall bear the costs of its action.
- (b) The principles laid down in subparagraph (a) shall apply unless the Parties concerned otherwise agree in any individual case.
- (2) Unless otherwise agreed, the costs of action taken by a Party at the request of another Party shall be fairly calculated according to the law and current practice of the assisting Party concerning the reimbursement of such costs.
- (3) The Party requesting assistance and the assisting Party shall, where appropriate, co-operate in concluding any action in response to a compensation claim. To that end, they shall give due consideration to existing legal regimes. Where the action thus concluded does not permit full compensation for expenses incurred in the assistance operation, the Party requesting assistance may ask the assisting Party to waive reimbursement of the expenses exceeding the sums compensated or to reduce the costs which have been calculated in accordance with paragraph (2). It may also request a postponement of the reimbursement of such costs. In considering such a request, assisting Parties shall give due consideration to the needs of the developing countries.
- (4) The provisions of this Protocol shall not be interpreted as in any way prejudicing the rights of Parties to recover from third parties the costs of actions to deal with pollution or the threat of pollution under other applicable provisions and rules of national and international law.

Po zaznajomieniu się z powyższymi umowami, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostały one uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nich zawartych,
- są przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będą niezmiennie zachowywane.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 18 marca 2003 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*